

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3263/2019. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.114/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenessége megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az IDOM 2000 Konzulens Szolgáltató Zrt. indítványozó (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (dr. Asztalos Dóra Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Asztalos Dóra ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.114/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel az véleménye szerint ellentétes az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikkének (1) bekezdésével, és a 25. cikk (1) bekezdésével.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben előterjesztett beadvány és a bíróságok által hozott határozatok alapján az alábbiakban összegezhető.
- [4] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben az indítványozó mint alperes ellen kártérítés megfizetése iránt nyújtott be keresetlevelet a felperes. Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperest 529 209 292 Ft és kamatai megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a felperes a honlapján elhelyezett 2010. október 24-i sajtóközleménnyel valós tény hamis színben való feltüntetése, valótlan tény állítása és híresztelése folytán megsértette az alperes jóhírnévhez fűződő jogát és egyúttal kötelezte felperest a jogsértés abbahagyására, valamint a további jogsértéstől eltiltotta. Az elsőfokú bíróság kötelezte a felperest arra is, hogy 15 napon belül a sajtóközleménnyel azonos helyen és formában tegyen közzé és 30 napig tegye elérhetővé nyilatkozatát, amelyben a sajtóközleményben elkövetett jogsértésért sajnálkozását kifejezi. Ezt meghaladóan az alperes viszontkeresetét elutasította.
- [5] A mindkét fél fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében megváltoztatta, a felperes marasztalását 321 187 077 Ft-ra leszállította és a jóhírnév megsértésére alapított viszontkereseti kérelmeket elutasította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [6] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a 2019. február 7-én kelt Pfv.V.20.114/2019/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 237. §-a alapján hivatalból elutasította.
- [7] A Kúria a végzése indokolásában rámutatott, hogy a felülvizsgálati kérelem elkésett. A régi Pp. 386/A. § (1) bekezdés a) pontja értelmében kiemelt jelentőségű pernek minősülnek a régi Pp. 23. § (1) bekezdés a) pontja szerinti 400 millió forintot meghaladó követelések érvényesítésére indított perek. A hivatkozott rendelkezéssel összhangban az elsőfokú bíróság az 5.G.41.582/2011/2., valamint a 2011.G.Koll.X.B.60. számú határozatában – a régi Pp. 386/B. §-a alapján – elrendelte az ügy soron kívüli intézését és tájékoztatta a feleket, hogy az ügyben a kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó szabályok alkalmazandók. E határozatok a postai tértivevény szerint az alperes részére szabályszerűen kézbesítésre kerültek.
- [8] Az elrendelt soron kívüli ügyintézés kiterjed az eljárás egész tartamára, minden szakaszára, a rendes és rendkívüli perorvoslatokra is. Ebből következően a felülvizsgálati kérelem előterjeszhetőségének időtartamát is eszerint kell figyelembe venni (rég. Pp. 386/B. §, BH.2013.7.292.). A régi Pp. nem tartalmaz eljárási szabályokat a kiemelt ügyé váló minősítés megváltoztatására, és szabályozás hiányában a minősítés mellőzésére sincs jogi lehetőség (Kúria Pfv. V. 20. 336/2016/2.).

- [9] A kiemelt jelentőségű perekben a régi Pp. 386/1. §-a szerint a régi Pp. 272. § (1) bekezdése alapján benyújtott felülvizsgálati kérelmet az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál a határozat közlésétől számított 30 napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A jogerős ítéletet az indítványozó alperes – összhangban a felülvizsgálati kérelemben előadott nyilatkozatával – 2018. november 29-én, az ítélet kihirdetésekor vette át, ennél fogva a felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitva álló határidő – figyelemmel a régi Pp. 103. § (4) bekezdésére is – 2019. január 2-án telt le. Ebből következően az alperes 2019. január 11-én előterjesztett felülvizsgálati kérelme elkésett.
- [10] A felülvizsgálati kérelem benyújtására előírt határidő elmulasztása esetén az elmulasztott határidő utolsó napjától számított harminc nap elteltével igazolásnak akkor sincs helye, ha a mulasztás csak később jutott a fél tudomására, vagy az akadály csak később szűnt meg. A Kúria végzése rögzíti, hogy az indítványozó a határidő elmulasztása miatt igazolási kérelmet nem terjesztett elő.
- [11] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a alapján az alkotmányjogi panaszát, amelyet a Főtitkár felhívására határidőben kiegészített. Indítványában a Kúria támadott végzésének a megsemmisítését arra tekintettel kérte, hogy az megítélése szerint sérti az Alaptörvény C) cikkének (1) bekezdését, a XXVIII. cikkének (1) bekezdését, és a 25. cikkének (1) bekezdését.
- [12] Kifogásolta az indítványozó, hogy a Kúria ügyében, a felülvizsgálati eljárásban nem az ő megítélése szerint értelmezte a jogszabályokat, és nem tett eleget az Alaptörvény 25. cikkének (2) bekezdésében foglalt, a jogegység kialakítására vonatkozó kötelezettségének.
- [13] Az indítványozó előadta, hogy felülvizsgálati kérelmét a Kúria, mint elkésett, elutasította. A sérelmezett döntésben foglaltakkal szemben, az indítványozó jogértelmezése szerint a felülvizsgálati eljárásban a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezéseit kellett volna alkalmazni.
- [14] Sérelmezi az indítványozó, hogy a Kúria jogszabály-értelmezése szerint a felülvizsgálati kérelem benyújtása szempontjából a keresetlevél benyújtásakor irányadó régi Pp.-t kell alkalmazni, és a Pp. sem tartalmaz eljárási szabályokat a kiemelt ügygé minősítés megváltoztatására, így szabályozás hiányában e minősítés mellőzésére sincs jogi lehetőség. Álláspontja szerint amennyiben akár a kiemelt ügygé minősítés megszűnése, akár a Pp. alkalmazása tekintetében a Kúria az indítványozó álláspontját osztotta volna, akkor az elutasításnak nem lett volna helye, az indítványt érdemben el kellett volna bírálni.
- [15] Az indítványozó kifejtette, hogy a – megítélése szerint – nem egyértelmű jogi normát a peres fél hátrányára nem lehet értelmezéssel, tartalommal kitölteni, illetve a szabályozás hiányát bírói döntés nem pótolhatja, másrészt ehhez kapcsolódóan nem lehet bíróság által eseti döntéssel jogot alkotni.
- [16] Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság döntése sértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, mert „[a] Kúria saját értelmezésével, döntésével egy előre nem látható, nem megismerhető szabályozási helyzetben a panaszos terhére jogot alkotott”. Az indítványozó rámutatott, hogy az átmeneti szabályozás bizonytalansága kiszámíthatatlan helyzetet teremtett számára. Nehezményezte, hogy a Kúria nem hozott jogegységi határozatot az egyedi döntés helyett. Megítélése szerint: „A felülvizsgálattal, annak benyújtásával a rendkívüli perorvoslatok körében egy új ügy indult”.
- [17] Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését a támadott döntés azért sérti, mert „[a] Kúria saját értelmezésével, döntésével terhére jogot alkotott, amire csak a törvényhozásnak lett volna lehetősége”. Hangsúlyozza egy átmeneti szabály megalkotásának hiányát.
- [18] A panasz rögzíti, hogy a jogszabályok mindenkire kötelezőek, a bíróságnak nem áll módjában a jogszabályok normaszövegétől és céljától önkényesen eltérni. Az indítványozó hangsúlyozta, hogy a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapjog sérelmével összefüggésben sérült a C) cikk (1) bekezdésében foglalt Alaptörvényben biztosított joga is.
- [19] Az indítványozó a Pp. 630. §-ában foglalt rendelkezést is elemzi. Az indítványozó felveti a polgári ügy fogalmának – véleménye szerint lehetséges – akár négy értelmezését is, a régi Pp. 1997. I. 1. napjától – 2003. VI. hó 30. napjáig hatályban volt 259/A. §-ával összefüggésben, és ebből is azt a következtetést vonja le, hogy Kúriának jogegységi határozattal kellett volna e fogalmat meghatároznia.
- [20] Az ügyben elsőfokon eljáró bíróság tájékoztatta az Alkotmánybíróságot arról, hogy a támadott határozat tekintetében nincs folyamatban rendkívüli jogorvoslati eljárás.

- [21] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [22] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [23] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az Abtv. 27. §-ára hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [24] A Kúria Pfv.V.20.114/2019/2. számú végzését – az első fokon eljáró bíróság tájékoztatása szerint – 2019. február 18. napján elektronikus úton kézbesítették az indítványozó perbeli jogi képviselőjének, míg alkotmányjogi panaszát 2019. április 13-án nyújtotta be az ügyben első fokon eljáró bírósághoz.
- [25] Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Kúria Pfv.V.20.114/2019/2. számú végzésével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [26] Az indítványozó a bírósági eljárásban félként részt vett, így érintettsége a támadott határozattal összefüggésben megállapítható. Az indítvány az Abtv. 27. § b) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [27] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg.
- [28] Az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Megjelöli a sérelmezett bírói döntést továbbá kifejezett kérelmet terjeszt elő annak megsemmisítésére.
- [29] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában szereplő, megsértettnek állított alaptörvényi rendelkezések közül az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése és a 25. cikk (1) bekezdése nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak.
- [30] 4. Az Alkotmánybíróság tehát a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében vizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt további feltételeinek való megfelelést. Vizsgálata során a következőket állapította meg.
- [31] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a) pont].
- [32] Az Abtv. 52. § (4) bekezdése alapján az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [33] Az indítványozó által kifejtettek lényege szerint a Kúria végzésével megfosztotta a felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, mivel jogot alkotott, ezáltal – álláspontja szerint – a támadott döntés sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.
- [34] A régi Pp. 270. §-ának (2) bekezdése szerint: „A jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát a Kúriától – jogszabálysértésre hivatkozással – a fél, a beavatkozó, valamint a rendelkezés reá vonatkozó része ellen az kérheti, akire a határozat rendelkezést tartalmaz.”
- [35] A régi Pp. 237. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy ha a fellebbezés elkésett, vagy olyan határozat ellen irányul, amely ellen a fellebbező nem élhet fellebbezéssel, továbbá ha a fél a fellebbezést felhívás [235. § (2) bekezdése] ellenére nem, vagy hiányosan adja be, az első fokú bíróság a fellebbezést hivatalból elutasítja.
- [36] A régi Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint: „Ha törvény másként nem rendelkezik, a felülvizsgálati eljárás során a Kúria az általános szabályok megfelelő alkalmazásával jár el.” Ilyen eltérő rendelkezést tartalmaz a régi Pp. 386/l. §-a, amelynek értelmében a kiemelt jelentőségű perekben a 272. § (1) bekezdés alapján benyújtott felülvizsgálati kérelmet az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál a határozat közlésétől számított harminc napon

belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni kettővel több példányban, mint ahány fél a perben érdekelve van. A felülvizsgálati kérelem benyújtására előírt határidő elmulasztása esetén az elmulasztott határidő utolsó napjától számított harminc nap elteltével igazolásnak akkor sincs helye, ha a mulasztás csak később jutott a fél tudomására, vagy az akadály csak később szűnt meg.

- [37] Az indítványozó hivatkozott a Pp. „Átmeneti rendelkezések” alcímű 630. §-ának (1) bekezdésére: „E törvény rendelkezéseit a 2018. január 1-jén és az azt követően indult ügyekben kell alkalmazni.”
- [38] Mind a régi Pp. [például a 270. § (2) bekezdése] mind a Pp. rendelkezései – kiemelten: a felülvizsgálati kérelemmel támadható határozatok körének meghatározása – ezen ismertetett szabálytól eltérést nem tartalmaznak.
- [39] A Pp. 406. § (1) bekezdése kimondja: „A jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés (e fejezetben a továbbiakban együtt: ítélet) felülvizsgálatát a Kúriától – az ügy érdemére kiható jogszabálysértésre hivatkozással – a fél, valamint a rendelkezés rá vonatkozó része ellen az kérheti, akire az ítélet rendelkezést tartalmaz.”
- [40] A hatályos jogszabályok alkalmazásának ismertetése vitásán túl tehát további érveket az indítvány nem tartalmaz. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, vagy ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel.
- [41] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek, mert az indítványozó egyértelműen a Kúria jogértelmezését tartotta alaptörvény-ellenesnek.
- [42] Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata értelmében az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörében eljárva a bírói döntést törvényességi szempontból nem vizsgálhatja felül. „Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntések alaptörvény-ellenességének alátámasztására. Ezért az indítvány nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.” {3179/2016. (IX. 26.) AB végzés, Indokolás [15]}
- [43] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A bírósági döntéseket – az Alaptörvény felhatalmazása alapján – az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálata során.
- [44] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [45] Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 52. § (1b) pontjában, valamint 29. §-ában foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2019. október 15.

Dr. Balsai István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/723/2019.

